ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS

Lietas Nr. A420426113
Lietas arhīva Nr. A42-01428-14/44

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 25.martā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese Solvita Pujāte,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc G.C. pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru tiktu uzlikts pienākums Lauku atbalsta dienestam izmaksāt G.C. platību maksājumu par 2012.gadu par 32,10 ha platību, izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – Dienests) Ziemeļvidzemes reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē (turpmāk – Pārvalde) 2012.gada 11.aprīlī saņemts G.C. (turpmāk – pieteicējs) atbalsta iesniegums ,,Platību maksājumu iesniegums 2012.gadā" un tā pielikums ,,Atbalsta iesniegums „NATURA 2000" maksājumiem (meža īpašniekiem) 2012.gadā" (turpmāk –2012.gada iesniegums), kurā uz pasākuma ,,Natura 2000 maksājumi, kas noteikti saskaņā ar Regulas Nr.1698/20051 46.pantu" (turpmāk – NIM) atbalstu pieteikts 47 ha meža zemes kadastrā Nr.4262 001 0023.

[2] Ar Pārvaldes 2013.gada 15.maija lēmumu Nr.09.13.015626 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējam atteikts piešķirt NIM atbalstu par 2012 gadu.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja Dienesta direktoram.

[3] Ar Dienesta direktores 2013.gada 21.jūnija lēmumu Nr.10.6.4-15/13/744-C/954 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīts šāds pamatojums.

[3.1] Valsts meža dienests 2012.gada 8.augusta vēstulē Nr.1-10/615 sniedza Dienestam informāciju, ka zemes vienībās ar kadastra Nr./numurs A/saimnieciskās darbības ierobežojumi, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumu Nr.295 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.295) 55.punktu atbilst NIM atbalsta saņemšanas nosacījumiem ir 46,80 ha.

[3.2] Ar Pārvaldes 2012.gada 23.oktobra vēstuli Nr.09.010-01/1224213 pieteicējs tika informēts, ka ir izveidojusies pārdeklarācija, un tika lūgts pārliecināties, ka pieteiktā platība atbilst apsaimniekotajai platībai dabā.

[3.3] Atbildot uz minēto vēstuli, pieteicējs laboja deklarētā lauka Nr.1 platību no 47 ha uz 46,80 ha. Papildus norādīja, ka precizētajai platībai piekrīt.

[3.4] Saskaņā ar Komisijas 2009.gada 30.novembra Regulas Nr.1122/2009, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar vīna nozarē paredzēto atbalsta shēmu 25.panta 2.punktu, ja kompetentā iestāde jau ir informējusi lauksaimnieku par pārkāpumiem atbalsta pieteikumā, tad nav atļauts atsaukt tās atbalsta pieteikuma daļas,

attiecībā uz kurām ir konstatēti pārkāpumi.

Arī Noteikumu Nr.295 66.punkts nosaka, ja Dienests vēl nav rakstiski informējis atbalsta pretendentu par konstatētajām neatbilstībām iesniegumā, kā arī nav paziņojis atbalsta pretendentam par nodomu veikt pārbaudi uz vietas saimniecībā, kuras laikā tiek atklātas neatbilstības, un ja atbalsta pretendents pēc šo noteikumu 64.punktā minētā iesnieguma iesniegšanas termiņa ir konstatējis, ka iesnieguma dati ir mainījušies, atbalsta pretendentam ir tiesības rakstiski informēt par to Lauku atbalsta dienestu, nepaplašinot iesnieguma datus.

Tā kā platību pieteicējs samazināja pēc tam, kad Dienests informēja par neatbilstībām 2012.gada iesniegumā, attiecīgā platība 0,20 ha apmērā tiek uzskatīta par pārdeklarētu saskaņā ar augstāk minēto tiesību normu.

[3.5] Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes 2009.gada 19.februāra vēstuli Nr.1.32/21 un 2011.gada 5.janvāra vēstuli Nr.D4.7/2 par kadastrā Nr.4262 001 0023 ietilpstošajiem nogabaliem Nr.5 , Nr.8 un Nr.9 pieteicējam ir piešķirta kompensācija par saimnieciskās darbības ierobežojumiem par kopējo platību 14,40 ha (par galveno cirti).

[3.6] Saskaņā ar Noteikumu Nr.295 57.3.apakšpunktu atbalsta pretendents var saņemt atbalstu par tādu meža zemes platību, par kuru nav saņemta kompensācija saskaņā ar likumu ,,Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" par šo noteikumu 55.punktā minētajiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem, izņemot kompensāciju par kopšanas cirtes aizliegumu. Līdz ar to platība, par kuru pieteicējs ir saņēmis kompensāciju, bet kas ir pieteikta uz NIM atbalstu, tiek pamatoti uzskatīta par pārdeklarētu.

[3.7] Saskaņā ar Noteikumu Nr.295 56.punktu minimālā platība, par kuru piešķir NIM atbalstu, ir viens hektārs, ko veido vismaz 0,50 ha lieli lauki.

Administrējot pieteicēja 2012.gada iesniegumu, Pārvalde konstatēja, ka nogabals Nr.18, kura platība ir 0,30 ha, neveido kopīgu lauku ar pārējiem atbalsta tiesīgajiem nogabaliem, līdz ar to par šo platību nav tiesību saņemt NIM atbalstu, tādēļ iepriekšminētais nogabals tika noraidīts, samazinot deklarēto platību. Tādējādi kopējā deklarētā platība 2012.gada iesniegumā ir 46,70 ha, uz atbalstu tiesīgā platība ir 32,10 ha.

[3.8] Ņemot vērā konstatēto neatbilstību un pieteicēja veiktos labojumus 2012.gada iesniegumā, kopējā pārdeklarētā platība ir 14,60 ha jeb 45,49 % no kopējās uz atbalstu tiesīgās platības, t.i., (46,70 ha (deklarētā platība) - 32,10 ha (uz atbalstu tiesīgā platība))/32,10 ha (uz atbalstu tiesīgā platība)) x 100.

Atbilstoši Komisijas 2011.gada 27.janvāra Regulas Nr.65/2011, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1689/2005 attiecībā uz pārbaudes kārtību, kā arī savstarpējo atbilstību saistībā ar lauku attīstības atbalsta pasākumiem, 16.panta 5.punkta otrajai daļai, ja konstatētā platību pārdeklarācija pārsniedz 20%, tad attiecīgo atbalstu atbalsta pretendents nav tiesīgs saņemt.

Tā kā konstatētā platību pārdeklarācija pārsniedz 20%, tad Dienestam nav tiesību pieteicējam piešķirt NIM atbalstu par 2012.gadu.

[3.9] Dienests norāda, ka pieteicējs, iesniedzot 2012.gada iesniegumu, apliecināja, ka ir izlasījis, iepazinies un ievēros normatīvo aktu prasības attiecībā uz NIM atbalsta saņemšanu, kā arī ir informēts par visiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem, tai skaitā par to, ka atbalsts tiek izmaksāts daļēji vai netiek izmaksāts vispār, ja nav ievēroti atbalsta saņemšanas nosacījumi.

Dienests no savas puses veic visas nepieciešamās darbības, lai atbalsta pretendentiem ik gadu sniegtu informāciju par platību maksājumiem. Ik gadu atbalsta pretendentiem tiek izsniegts informatīvais materiāls platību maksājumu saņemšanai, t.i., attiecīgā gada rokasgrāmata, kurā norādīta detalizēta informācija par katru atbalsta veidu un atbalsta saņemšanas nosacījumiem, kas jāievēro atbalsta pretendentam.

Informatīvā materiāla „Informatīvais materiāls platību maksājumu saņemšanai 2012.gadā" 10.daļas „Atbalsta maksājumu saņemšanas nosacījumi 2012.gadā" tabulā ir norādīts, ka nedrīkst būt saņemtas kompensācijas saskaņā ar likumu ,,Par zemes īpašnieku tiesībām un kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos", izņemot kompensāciju par kopšanas cirtes aizliegumu.

[4] Pieteicējs 2013.gada 19.jūlijā iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par Lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Dienestam izmaksāt G.C. NIM atbalstu par 2012.gadu par 32,10 ha platību, norādot, ka uz pieteicēja 2012.gada iesniegumu nevar attiecināt Regulas Nr.65/2011 16.pantu, kas attiecas uz lauksaimniecības zemju platībām, jo pieteicēja īpašumā ir meža zeme.

[5] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu Dienests (turpmāk – atbildētājs) norāda, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem. Rakstveida paskaidrojumā atbildētājs papildus paskaidroja sekojošo.

[5.1] Regulas Nr.65/2011 1.pants paredz sīki izstrādātus noteikumus par pārbaudes procedūrām un savstarpējo atbilstību attiecībā uz līdzfinansētiem lauku attīstības atbalsta pasākumiem, kas noteikti atbilstīgi Padomes 2005.gada 20.septembra Regulai (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA).

Regulas 65/2011 6.panta 1.punkta a) apakšpunkts nosaka, ka šī sadaļa attiecas uz atbalstu, kas piešķirts atbilstīgi Regulas (EK) Nr.1698/2005 36.pantam. Savukārt, Regulas 1698/2005 36.panta b) punkta iv) apakšpunkts nosaka, ka atbalsts saskaņā ar šo iedaļu attiecas uz pasākumiem, kuru mērķis ir ilgtspējīga mežsaimniecības zemes lietošana, paredzot Natura 2000 maksājumus.

Ievērojot augstāk minēto konstatējams, ka attiecībā uz Regulas Nr.1698/2005 36.panta b) punkta iv) apakšpunktā minēto Natura

2000 maksājumu ir piemērojumi Regulas 65/2011 nosacījumi.

[5.2] Kļūdains ir pieteicēja izteiktais viedoklis, ka Regulas [Nr.65/2011] 16.punktā ir ietverta norāde tikai un vienīgi nosacījumi, kas attiecināmi uz lauksaimniecības zemju platībām. Tikai un vienīgi minētā panta pirmajā punktā ir ietverta atsauce uz lauksaimniecības zemju platībām, bet lietas ietvaros Dienests pamatoti ir izdarījis atsauci uz Regulas 65/2011 [16.panta] 5.punkta otro daļu, kas attiecas uz visām zemes platībām, tostarp meža zemi.

[5.3] Lēmums ir tiesisks un pamatots pēc būtības. Dienests savā darbībā ir ievērojis ārējos normatīvos aktus, t.sk. Eiropas Savienības tiesību normas, kā arī vispārējos tiesību principus.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus un iepazīstoties ar administratīvā procesa dalībnieku rakstveida paskaidrojumiem, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Pieteicējs ir vērsies tiesā, lai panāktu sev labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu uzlikts pienākums Dienestam izmaksāt G.C. NIM atbalstu par 2012.gadu par 32,10 ha platību.

Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies, proti, jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118/2007 10.punktu*).

Ievērojot iepriekš minēto, tiesai konkrētajā gadījumā ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīva akta, ar kuru tiktu uzlikts pienākums Dienestam izmaksāt G.C. platību maksājumu par 2012.gadu par 32,10 ha platību, izdošanai.

[8] No Lēmuma pamatojuma izriet, ka 2012 gada iesniegums atbalsta saņemšanai tika noraidīts, jo 2012.gada iesniegumā kopējā pārdeklarētā platība pārsniedz 20%. Atbildētājs Lēmumu ir pamatojis ar Regulas Nr.65/2011 16.panta 5.punkta otro daļu.

Pieteicēja ieskatā atbildētājs nepareizi piemērojis Regulas Nr.65/2011 16.panta 5.punkta otrās daļas normu, jo tā nav attiecināma uz pieteicēja atbalsta pieprasījumu, tā kā pieteicēja īpašumā ir meža zeme nevis lauksaimniecības zeme.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka par faktiskajiem apstākļiem lietā strīds nepastāv, proti, lietā nav strīda par to, ka kopējā 2012.gada iesniegumā deklarētā platība uz Natura 2000 maksājumiem ir 46,70 ha, uz atbalstu tiesīgā platība ir 32,10 ha, kopējā pārdeklarētā platība ir 14,60 ha jeb 45,49% no kopējās uz atbalstu tiesīgās platības.

Lietā ir strīds par to, vai izskatāmajā gadījumā uz pieteicēja deklarētajām un atbalstam pieteiktajām meža zemju platībām ir attiecināma Regulas Nr.65/2011 16.panta 5.punkta otrās daļas norma.

[9] Vispārīgus noteikumus Kopienas atbalstam lauku attīstībai nosaka Regula Nr.1698/2005.

Regulas Nr.1698/2005 36.panta b) punkta iv) apakšpunkts noteic, ka atbalsts saskaņā ar šo iedaļu attiecas uz pasākumiem, kuru mērķis ir ilgtspējīga mežsaimniecības zemes lietošana, paredzot Natura 2000 maksājumus.

Regulas Nr.1698/2005 46.pants noteic, ka atbalstu, kas paredzēts 36.panta b) punkta iv) apakšpunktā, privātiem meža īpašniekiem vai viņu apvienībām piešķir ik gadus un par katru meža hektāru, kompensējot izmaksas un neiegūtos ienākumus, ko rada mežu un citas meža zemes lietošanas ierobežojumi saistībā ar Direktīvu 79/409/EEK un 92/43/EEK īstenošanu attiecīgajās teritorijās.

Regulas Nr.65/2011 1.pants paredz sīki izstrādātus noteikumus par pārbaudes procedūrām un savstarpējo atbilstību attiecībā uz līdzfinansētiem lauku attīstības atbalsta pasākumiem, kas noteikti atbilstīgi Padomes 2005.gada 20.septembra Regulai (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA).

Regulas 65/2011 6.panta 1.punkta a) apakšpunkts noteic, ka šī sadaļa attiecas uz atbalstu, kas piešķirts atbilstīgi Regulas (EK) Nr.1698/2005 36.pantam.

Ņemot vērā minēto tiesisko regulējumu, tiesa secina, ka attiecībā uz Regulas Nr.1698/2005 36.panta b) punkta iv) apakšpunktā minēto Natura 2000 maksājumu ir piemērojumi Regulas 65/2011 nosacījumi.

[10] Regulas 65/2011 16.panta 3.punkta otrā daļa noteic, ja maksājuma pieprasījumā deklarētā platība pārsniedz šai kultūraugu grupai noteikto platību, atbalstu aprēķina, pamatojoties uz šai kultūraugu grupai noteikto platību. Savukārt Regulas 65/2011 16.panta 5.punkta otrā daļa noteic, ja starpība ir lielāka par 20% no noteiktās platības, par attiecīgo kultūraugu grupu atbalstu nepiešķir.

levērojot, ka pieteicēja kopējā pārdeklarētā platība ir 14,60 ha, kas ir 45,49% no kopējās uz atbalstu tiesīgās platības, kas pārsniedz 20% no kopējās uz atbalstu tiesīgās platības 32,10 ha, izskatāmajā gadījumā pieteicējam nav tiesību saņemt NIM atbalstu.

Tiesa norāda, ka Regulas 65/2011 16.panta 5.punkta otrās daļas nosacījumi ir attiecināmi uz visām zemes platībām, tostarp meža zemi, līdz ar to nav pamatots pieteicēja iebildums, ka minētā tiesību norma ir attiecināma tikai uz lauksaimniecības zemju platībām.

[11] Attiecībā uz pieteicēja norādi, ka atbalsta maksājumus meža zemju īpašniekiem reglamentē Ministru kabineta 2011.gada 1.marta noteikumu Nr.173 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" (turpmāk – Noteikumi Nr.173) 1.pielikums un Noteikumu Nr.295 5.nodaļa un 9.pielikums, tiesa norāda sekojošo.

[11.1] Noteikumu Nr.173 (*zaudējuši spēku ar 2013.gada 5.aprīli*) 1.pielikumā norādītais „Platību maksājumu iesniegums" bija pamats pieteikties uz konkrētu šajos noteikumos minētu atbalstu, izskatāmajā gadījumā uz Natura 2000 maksājumiem, taču tas nenoteica atbalsta piešķiršanas kārtību.

[11.2] Atbilstoši Noteikumu Nr.295 1.punktam, šie noteikumi nosaka kārtību, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanas pasākumiem, ko īsteno atbilstoši Padomes 2005.gada 20.septembra Regulai (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA). Tātad platību maksājumu iesniegumu administrēšanas, maksājumu apstiprināšanas, samazināšanas un atmaksāšanas kārtību, ieviešot Regulā Nr.1698/2005 paredzētos lauku atbalsta pasākumus nacionālā līmenī, regulē Noteikumi Nr.295.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka Dienests, vērtējot pieteicēja 2012.gada iesniegumu, ir ņēmis vērā minēto noteikumu 55.punkta un 57.3.apakšpunkta prasības un noteicis, ka uz pieteikto atbalstu Natura 2000 atbalsta tiesīgā platība ir 32,10 ha. Pieteicējs ir piekritis, ka uz atbalstu tiesīgā platība ir 32,10 ha.

Pieteicēja ieskatā izskatāmajā gadījumā bija jāpiemēro Noteikumu Nr.295 9.pielikumā noteiktie 5.pasākuma „Natura 2000 maksājumi meža īpašniekiem" nosacījumi. Šādam viedoklim tiesa nepiekrīt.

Noteikumu Nr.295 9.pielikumā ir noteiktas gan vispārīgās neatbilstības un piemērojamās sankcijas attiecībā uz visiem pasākumiem, gan ir izdalītas neatbilstības un piemērojamās sankcijas attiecībā uz katru no atbalsta veidiem. Izskatāmajā gadījumā, ievērojot, ka pieteicēja kopējā pārdeklarētā platība pārsniedz 20% no kopējās uz atbalstu tiesīgās platības, ir ņemamas vērā 9.pielikumā noteiktās sankcijas, kas attiecināmas uz visiem pasākumiem. Proti, 1.sadaļas 6.punktā noteiktā sankcija, atbilstoši kurai atbalsts konkrētajā gadā par platību, kurā deklarēta šī kultūraugu grupa, netiek piešķirts (Regulas Nr.1975/2006 16.panta 2.punkta otrā daļa), ja pārdeklarācija pārsniedz 20%. Tiesa konstatē, ka Noteikumu Nr.295 9.pielikuma 1.sadaļas 6.punktā ir atsauce uz Regulas Nr.1976/2006, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1689/2005 attiecībā uz pārbaudes kārtību, kā arī savstarpējo atbilstību saistībā ar lauku attīstības atbalsta pasākumiem, 16.panta 2.punkta otrās daļas normu, kas noteica, ja starpība ir lielāka par 20% no noteiktās platības, par attiecīgo kultūraugu grupu atbalstu nepiešķir. Regula Nr.1976/2006 ir atcelta ar Regulu Nr.65/2011. Ievērojot, ka Noteikumos Nr.295 nav veikti grozījumi, tad izskatāmajā gadījumā ir piemērojama spēkā esoša augstāka juridiska spēka tiesību normu – Regulas Nr.65/2011 16.panta 5.punkta otrās daļas norma, kas nosaka piemērojamo sankciju gadījumā, kad pārdeklarācija pārsniedz 20%.

[12] Ievērojot šajā spriedumā norādīto, tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā nepastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta, ar kuru tiktu uzlikts pienākums Dienestam izmaksāt pieteicējam platību maksājumu par 2012.gadu par 32,10 ha platību, izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.pantu, 290.panta pirmo daļu un 291.panta pirmo daļu tiesa

nosprieda:

noraidīt G.C. pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru tiktu uzlikts pienākums Lauku atbalsta dienestam izmaksāt G.C. platību maksājumu par 2012.gadu par 32,10 ha platību.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese Solvita Pujāte